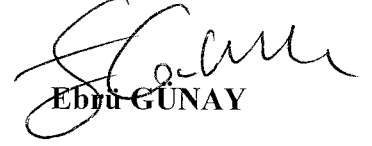

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU* tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ebru GÜNAY

Mardin Milletvekili

15 Mayıs 1932'de Celadet Alî Bedirxan öncülüğünde Suriye'nin başkenti Şam'da yayınlanan *Hawar* Dergisi ile Kürtçe harfler latinize edilmiştir. Kürtçe harflerin latinize edilmesi Kürt Harf Devrimi niteliğinde olmuş, 2006 yılından bu yana da, 15 Mayıs günü Kürt Dil Bayramı olarak sahiplenilmiştir ve Kürtler her yıl 15 Mayıs'ı Kürt Dil Bayramı olarak kutlamaktadırlar.

Dil bir iletişim aracı olmasının yanı sıra, bir kültürün de taşıyıcısıdır. Bu nedenle kültürün gelişip serpilmesi dilin kullanımıyla doğrudan bağlantılıdır. Dil, eğitimde kullanıldığı ölçüde sürekli olarak kendini yenileyebilir, hayatın her alanında meydana gelen değişimlere kendini uyarlayabilir, yeni kavramlar bulur, diğer dillerle etkileşime girer ve giderek daha zengin bir içeriğe kavuşur. Buna karşılık eğitimde ve kamusal alanda kullanılması yasaklanan bir dil, gündelik yaşama hapsolür ve gün geçtikçe zayıflayıp yoksullaşır. Bugün Kürtçe böyle bir tehlike ile karşı karşıyadır ve bu tehlikeyi bertaraf etmenin yolu, Kürtçenin eğitimde kullanılmasını sağlamaktan geçmektedir. Türkiye'nin taraf olduğu birçok sözleşme, anadilinin eğitimde kullanılmasını öngörmekte ve eğitimde dile dayalı bir ayrımcılığı reddetmektedir. Kürtçenin eğitimde kullanılması, Türkiye'nin en önemli meselelerinden biri olan Kürt meselesinin çözümüne de pozitif bir katkı yapacaktır.

Ancak Kürtçe, Türkiye Cumhuriyet tarihinden bugüne değin sürekli baskıların ve yasakların hedefi olmuştur. Türkiye'de Kürt dili anayasal güvenceye kavuşturulmamış ve Kürtçenin geliştirilmesi için gerekli tedbirler Devlet tarafından alınmamıştır. Kürtçe anadilde eğitimin halen yasak olmasının yanı sıra OHAL döneminde Kürtçe eğitim veren onlarca okul kapatılmış, KHK'lerle birlikte Kürtçe dil çalışmaları engellenmiş, aralarında Kürt dilini,

kültürünü ve edebiyatını araştıran ilk Kürt kurumlarından biri olan İstanbul Kürt Enstitüsü'nün kapısına mühür vurulmuş ve benzer şekilde, merkezi Diyarbakır'da bulunan Kürt Dili Araştırma ve Geliştirme Derneği KURDÎ-DER'in 37 şubesi ile beraber, Diyarbakır'da yüzlerce çocuğa anadilinde eğitim veren Ferzad Kemanger ilkokulu, Kürtçe eğitim veren belediyelere bağlı kreş ve gündüz bakımevleri ve Ehmedê Xanî Akademisi, Kürt Yazarlar Derneği kapatılmış, Kürtçe yayın yapan tek gazete olan Azadiya Welat Gazetesi ve Kürtçe yayın yapan Tîroj dergisi kapatılmış, Kürtçe yayın yapan Özgür Gün Tv, Denge Tv, Jiyan Tv, Van Tv kapatılmıştır. Ehmedê Xanî, Mehmed Uzun gibi ünlü Kürt düşünürlerinin adını taşıyan anıtlar yok edilmiş ve parklardan isimleri silinmiştir. Kürtçe tabelalar, sokak, cadde ve park isimleri silinmiştir. TBMM kürsüsünde Kürtçe konuşan millevекillerinin konuşmaları kayıtlara "bilinmeyen dil" olarak geçmiş, Dünya Anadili Günü'nde 22 milletvekilinin TBMM'ye, Kurmancî, Zazakî, Türkçe, Arapça ve Süryanice olarak verdiği önergelerden Türkçe olanlar kabul edilirken, Kurmancî, Zazakî, Arapça ve Süryanice hazırlanan iki dilli önergeler Meclis Başkanlığınca işleme dahi alınmayarak iade edilmiştir. Mezar taşlarında Kürtçe yazılar olmasından kaynaklı mezarlar tahrip edilmiş, ismi Kürtçe olan bir öğrencinin ders notlarının sisteme girişi engellenmiştir.

Ayrıca kayıt dışı ve güvencesiz sektörlerde çalışan emekçilerin yarısından fazlasının Kürt yurttaşlardan olduğu bilinen bir gerçektir. Tarım, inşaat, tekstil gibi kayıt dışı ve güvencesiz sektörlerde ucuz iş gücü olarak çalışmak zorunda kalan Kürt emekçiler kendi aralarında anadilleri olan Kürtçeyi konuştuklarında nefret saldırılarına maruz kalmaktadırlar Kürtçe konuştuğu için insanlar toplu taşıma araçlarında, şantiyelerde, çarşı merkezlerinde, yaşadıkları mahallelerde mevsimlik olarak çalıştıkları tarlalarda ve kamu kuruluşlarında saldırıların hedefi haline getirilip linç edilmiş, hatta öldürölmüşlerdir.

Bu kapsamda;

1. Kürtçe konuştukları için saldırıya uğrayan kişi sayısı kaçtır? Kaç kişi Kürtçe konuştukları için öldürölmüşlerdir?

2. Kürtçe konuşan kişilere yönelik gerçekleştirilen saldırıları önlemek için Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır?

3. Belediyeler bünyesinde açılan çok dilli kreş ve gündüz bakım evlerinin kayyımlar tarafından kapatılmasından sonra yaptığınız soruşturmalar olmuş mudur?
4. Kayyımların Kürtçe eğitim veren kreş ve gündüz bakım evlerini kapatmalarına dair bir açıklamanız olacak mıdır?
5. Kayyımlar şimdiye kadar toplamda kaç belediyenin Kürtçe tabelalarını indirmiştir? Bu belediyeler hangileridir?
6. Kayyımların belediyelerin Kürtçe tabelalarını kaldırmasının yasal gerekçesi nedir?
7. Bu konuda şimdiye ne kadar hangi sebeple bir düzeltme yapılmamış ve Kürtçe tabelalar tekrar asılmamıştır?
8. Şimdiye kadar toplamda kaç Kürtçe köy, mahalle ve sokak isimleri değiştirilmiştir?
9. Kayyımların Kürtçe olan köy, mahalle ve sokak isimlerini değiştirmesinin yasal dayanağı nedir?
10. Türkçeleştirilen, köy, mahalle ve sokaklara tekrar kendi isimlerinin verilmesi için gerekli çalışmaları yapacak mısınız?
11. Cumhuriyet tarihi boyunca Kürtçe yayın yapan kaç televizyon, radyo ve gazete kapatılmıştır? İsimleri nelerdir?
12. Cumhuriyet tarihi boyunca Kürtçe kaç kitap hakkında toplatma kararı alınmıştır, bu kitaplar nelerdir?
13. Mezar taşlarında Kürtçe yazılar bulunması sebebiyle mezarlıkların tahrip edilip yıkılması bilginiz dahilinde midir?
14. Kürtçe yazıların bulunduğu mezarları yıkan personeller hakkında gerekli işlem başlatılmış mıdır?
15. Mezar taşlarında Kürtçe yazılar yazması gerekçe gösterilerek jandarma tarafından tahrip edilip yıkılan kaç mezar vardır?